

Till: Universitetskanslersämbetet
Från: Svenskt Näringsliv
Datum: 2015-11-16
Ärende: Inläga till utredning om uppdragsutbildning

Inläga till Universitetskanslersämbetets utredning om uppdragsutbildning

Svenskt Näringsliv har noterat UKÄ:s utredning om uppdragsutbildning och hur svenska lärosäten ska förhålla sig till det. Vi vill lämna följande synpunkter som del av referensgruppen.

2012 lät Svenskt Näringsliv göra en studie om uppdragsutbildning, som gick igenom området så som det då såg ut.¹ Syftet med studien var att utröna hur uppdragsutbildning (och uppdragsforskning) fungerar som metod för samverkan mellan akademi och näringsliv. I den rapport som presenterade studien angavs:

Som rapporten visar anser så gott som alla medverkande lärosäten att uppdragsutbildning är något positivt. Skälen är flera: de extra inkomsterna, de kvalitetshöjande aspekterna, och inte minst kontakten med "verkligheten".

Eftersom uppdragsutbildning utformas utifrån kundens efterfrågan och behov, och det är kunden som betalar, finns det ett större inslag av marknadsprinciper inom uppdragsutbildningen, än det gör i den ordinarie grundutbildningen på universitet och högskolor (där dimensionering och finansiering styrs mer centraliserat).

Det går likaså att se ett antal möjligheter även för andra aktörer. Företag, myndigheter och andra arbetsgivare kan få tillgång till skräddarsydd fort-/vidareutbildning för sina anställda – med den koppling till aktuell forskning som universitet och högskolor kan erbjuda. Det kan också göras flexibelt – antingen återkommande, eller vid enstaka tillfällen då behov uppstår.

Genom att uppdragsutbildning kan säljas även till utländska aktörer kan systemet

¹ Krassén, P., Uppdragsutbildning: Möjligheter och hinder, Svenskt Näringsliv, maj 2013

bidra till internationaliseringen av högskolesektorn. I förlängningen kan sådana kontakter också öppna nya möjligheter även för svenska företags handel och utlandsinvesteringar.²

Några hinder för utveckling av uppdragsutbildning togs också upp i rapporten:

- Svårigheter med långsiktig planering och expansion
- Risk för snedvridande konkurrens
- Stark prisreglering (fullkostnadstäckningsprincipen)
- Enbart juridiska personer tillåts köpa uppdragsutbildning

Det är positivt att UKÄ nu har fått i uppdrag att granska frågan. Till utredningen vill Svenskt Näringsliv ta upp följande synpunkter och frågor.

- I Svenskt Näringslivs studie framkom att lärosäten ser tydliga skillnader i incitamenten, och därigenom i förlängningen verksamhetens utförande, mellan reguljär grundutbildning och uppdragsutbildning, genom att priset blir tydligt för beställaren vid uppdragsutbildning. Hur de delar av lärosätena som inte arbetar med uppdragsutbildning ser på denna skillnad skulle vara värdefullt att få utrett.
- Relativt lite information finns om hur lärosäten marknadsför sin uppdragsutbildning, och på vilka nivåer ansvaret för detta ligger och samordnas inom lärosätet. Även detta vore av intresse att få insyn i.
- Tidigare har uppdragsutbildning och –forskning i vissa fall bedrivits i bolagsform inom lärosäten. I den tidigare nämnda studien från Svenskt Näringsliv berörs i viss mån hur avvägningen mellan bolag eller annan driftsform har gjorts, men det vore givande med en mer systematisk genomgång inom ramen för nu aktuell utredning.
- Eftersom uppdragsutbildning anordnas vid sidan av den reguljära utbildningen (dito på forskningssidan) synes det inte finnas några uppenbara skäl till att prissättningen ska vara reglerad så pass strikt som i dagsläget. Utredningen bör titta på huruvida lärosäten – alla, eller i vilket fall de som bedrivs av icke-statliga aktörer – skulle kunna få ta priser för uppdragsutbildning som överstiger fullkostnadstäckningsbeloppet, och därigenom kunna bygga upp kapitaltillgångar, samt hur detta praktiskt skulle kunna organiseras.

Vänliga hälsningar

Patrick Krassén

Policyanalytiker

Utbildning, forskning och innovation

Svenskt Näringsliv

² Ibid., s. 2-3